

ישיבת דרישה

ארבע פרשות, ועוד אחת מהלך התיקון והגאולה בין פורים לפסח

א. אסתר ג' ה-יב

[ה] וַיֵּרָא הָמֶן כִּי־אֵין מֶרְדֵּכִי כָרַע וּמִשְׁתַּחֲוֶה לּוֹ וַיִּמְלֹא הָמֶן חֲמָה:
[ו] וַיִּבֶז בְּעֵינָיו לִשְׁלַח יָד בְּמֶרְדֵּכִי לְבַדּוֹ כִּי־הִגִּידוּ לוֹ אֶת־עַם מֶרְדֵּכִי וַיִּבְקֹשׁ הָמֶן לְהַשְׁמִיד אֶת־כָּל־הַיְּהוּדִים
אֲשֶׁר בְּכָל־מְלָכוֹת אַחֲשֵׁרוֹשׁ עִם מֶרְדֵּכִי:
[ז] **בַּחֹדֶשׁ הָרִאשׁוֹן הוּא־חֹדֶשׁ נִסָּן** בִּשְׁנַת שְׁתַּיִם עָשָׂרָה לְמֶלֶךְ אַחֲשֵׁרוֹשׁ הִפִּיל פֹּהַר הוּא הַגּוֹרֵל לִפְנֵי הָמֶן
מִיּוֹם לְיוֹם וּמִחֹדֶשׁ לְחֹדֶשׁ שְׁנִים־עָשָׂר הוּא־חֹדֶשׁ אֲדָר: [...]
[יב] וַיִּקְרָאוּ סִפְרֵי הַמֶּלֶךְ **בַּחֹדֶשׁ הָרִאשׁוֹן בְּשָׁלוֹשָׁה עָשָׂר יוֹם בּוֹ** וַיִּכְתֹּב כָּכָל־אֲשֶׁר־צִוָּה הָמֶן [...]
[יד] הָרָצִים יֵצְאוּ דְחוּפִים בְּדֹבַר הַמֶּלֶךְ וְהַדָּת נִתְּנָה בְּשׁוֹשֶׁן הַבִּירָה וְהַמֶּלֶךְ וְהָמֶן יֵשְׁבוּ לִשְׁתוֹת וְהָעִיר שׁוֹשֶׁן
נְבוּכָה:

ב. אסתר ד', א – ה', א

[ד', א] וּמֶרְדֵּכִי יָדַע אֶת־כָּל־אֲשֶׁר נַעֲשָׂה וַיִּקְרַע מֶרְדֵּכִי אֶת־בְּגָדָיו וַיִּלְבַּשׁ שָׁק וַאֲפֹר וַיֵּצֵא בְּתוֹךְ הָעִיר וַיִּזְעַק
זַעֲקָה גְדוֹלָה וּמְרָה: [...]
[ג] וַיֹּאמֶר מֶרְדֵּכִי לְהָשִׁיב אֶל־אֶסְתֵּר אֶל־תְּדַמִּי בְּנַפְשִׁי לְהַמְלִיט בֵּית־הַמֶּלֶךְ מִכָּל־הַיְּהוּדִים:
[יד] כִּי אִם־הִחַרְשׁ תַּחֲרִישִׁי בַּעַת הַזֹּאת רֹחַ וְהַצֵּלָה יַעֲמֹד לַיְּהוּדִים מִמָּקוֹם אֲחֵר וְאֵת וּבֵית־אֲבִיךָ תֵּאבְדוּ וְאִי
יִדַּע אִם־לָעַת כָּזֹאת הִנֵּעַתָּ לְמַלְכוּת:
[טו] וַתֹּאמֶר אֶסְתֵּר לְהָשִׁיב אֶל־מֶרְדֵּכִי:
[טז] לֶךְ כְּנוֹס אֶת־כָּל־הַיְּהוּדִים הַנִּמְצָאִים בְּשׁוֹשֶׁן וְצֻמוּ עָלַי וְאֶל־תֵּאֱכְלוּ וְאֶל־תִּשְׁתּוּ שְׁלֹשַׁת יָמִים לִילָה וַיּוֹם
גַּם־אֲנִי וְנַעֲרָתִי אֲצוּם כֵּן וּבְכֵן אָבֹא אֶל־הַמֶּלֶךְ אֲשֶׁר לֹא־כָדַת וְכֹאֲשֶׁר אֲבָדְתִּי אֲבָדְתִּי:
[יז] וַיַּעֲבֵר מֶרְדֵּכִי וַיַּעַשׂ כָּכָל אֲשֶׁר־צִוָּתָהּ עָלָיו אֶסְתֵּר:
[ה', א] **וַיְהִי בַיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי** וַתִּלְבַּשׁ אֶסְתֵּר מְלָכוֹת וַתַּעֲמֵד בַּחֲצַר בֵּית־הַמֶּלֶךְ הַפְּנִימִית נֹכַח בֵּית הַמֶּלֶךְ

ג. ספרי דאגדתא על אסתר (מדרש פנים אחרים) (בובר), נוסח ב, פרשה ד

וכאשר אבדתי אבדתי. נענה מרדכי ואמר לאסתר: "הרי אמרת לגזור תענית. ואיני יכול לבטל מגילת תענית, שכתוב בהן, מן יום ראשון ניסן ועד יומין שמונה עשר קרב התמיד, דלא למספד בהון, ודלא להתענא בהון, ואת אמרת גזור תענית, שיצומו ג' ימים, ב"ד יום ששוחטין בו את הפסח, ובט"ו בו מועד, ובט"ז בו קרב עומר התנופה."
שלחה ואמרה לו: "את זקנין של ישראל, אם אין ישראל בעולם מה המועדות יפים, אם אין ישראל למה תורה, מוטב לבטל מצוה אחת, אולי ירחמו עלינו מן השמים, אלא עמוד וגזור התענית."

ד. שבת פ"ח ע"א

"וַיִּתְּיָצְבוּ בְּתַחֲתֵית הָהָר", אָמַר רַב אֲבָדִימִי בְּרַחֲמָא בְּרַחֲמָא חֲסָא: מְלִמַּד שְׁכָפָה הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא עֲלֵיהֶם אֵת הָהָר כְּגִיגִית, וְאָמַר לָהֶם: אִם אַתֶּם מְקַבְּלִים הַתּוֹרָה מוֹטָב, וְאִם לֹא – שָׁם תִּהְיֶה קְבוּרַתְכֶם.
אָמַר רַב אֲחָא בְּרַחֲמָא: מִכָּאן מוֹדָעָא רַבָּה לְאֹרְיִיתָא. אָמַר רַבָּא: אִף עַל פִּי כֵן הַדּוֹר קִבְּלוּהָ בִּימֵי אַחֲשֵׁרוֹשׁ, דְּכָתִיב: "קִיְמוּ וְקִבְּלוּ הַיְּהוּדִים" – קִיְמוּ מִה שֶׁקִּבְּלוּ כָּבָר.

ה. ליקוטי מוהר"ן תניינא ע"ד

אחר פורים קורין פרשת פרה, שהיא הכנה לפסח. כי פרשת פרה קורין, כדי שיהיו נזהרין לטהר מטומאת מת, כדי שיהיו טהורין לעשות הפסח. ובתחלה הוא בחינת פור, כי פורים "על-שם הפור" (אסתר ט' כו, וע' בכונות האריז"ל בסוד הפיל פור ובסוד פרה אדומה), ואחר-כך נעשה פרה, כי גם פורים הוא בודאי הלוך ודרך לפסח. וזהו בחינת "שפתותיו שושנים נוטפות מור עבר" (שיר השירים ה' יג). שפתותיו זה בחינת פסח – פה סח (כמובא). שושנה היא אסתר, (כמובא בזהר הקדוש ובכתבי האריז"ל, ושושנה גימטריא אסתר). נוטפות מור עבר זה בחינת "מרדכי – מר דרור" (חולין קל"ט ע"ב), לשון חרות, בחינת חרות של פסח. ועל-כן צרוף של פורים מרמז בפסח, בפסוק "שבעת ימים תאכל מצות כאשר צויתך למועד חדש האביב, כי בו יצאת ממצרים ולא יראו פני ריקם" (שמות כ"ג טו). ממצרים ולא יראו פני ריקם – ראשי-תבות פורים, כי פורים הוא דרך לפסח, שיהיו יכולים להיות נזהרין מחמץ: (ופסק באמצע הענין ולא גלה יותר).

ו. משנה מגילה, פרק ג' משנה ד

ראש חדש אדר שחל להיות בשבת, קורין בפרשת שקלים (שמות ל'). חל להיות בתוך השבת, מקדימין לשעבר ומפסיקין לשבת אחרת. בשניה, זכור (דברים כ"ה). בשלישית, פרה אדמה (במדבר י"ט ב'). ברביעית, החדש הזה לכם (שמות י"ב). בחמישית, חזרין לכסדרן. לכל מפסיקין, בראשי חודשים, בחגכה ובפורים, בתעניות ובמעמדות וביום הכפורים:

ז. שפת אמת על ויקרא, "החודש", תרל"ד

וענין הפרשיות שקלים כו' חודש הוא ג"כ כענין זה. שמקודם יש נדבה בכללות ובחודש ניסן יש תרומת שקלים כמ"ש "בג' פרקים תורמין הלשכה - פרוס הפסח" (משנה שקלים, ג' א) והוא תיקון הנדבה. וביאור זה כי בכל מעשה שאדם עובד להשי"ת יש כלל ופרט. ומקודם צריך להיות מעשה בכלל. ואח"כ יש בזה תערובות וצריך בירור והוא בחינת פרט. וכל ענין ד' העולמות נוהגין בכל מעשה איש ישראל והוא בחי' ד' פרשיות הנ"ל. **שקלים** הוא העשיה לשקול כל מעשיו להיות לרצונו ית'. ואח"כ צריך להיות נשאר רשימה בלב ממעשה זו כי כל מעש"ט אינו לשעה רק להיות נשאר ציור בלב האדם והוא הזכירה בלב ושם יש תערובות כמ"ש שני יצרים בלב יצ"ט ויצה"ר ושם **עמלק** עומד ומבלבל לב האדם כמ"ש אשר קרך בדרך. ואמת כי זה הקטרוג שלו הוא לטובה כמ"ש "חרב פתחו רשעים כו' לטבוח ישרי דרך חרבם תבוא בלבם כו'". וכשזוכה האדם ומברר האמת בא **לטהרה** וע"ז נאמר "לב טהור ברא לי כו'" ובריאה הוא בירור מלשון מצות ה' ברה וגם כמו לבי חלל בקרבי. **ולכן פרה אחר זכור**. ואח"כ "רוח נכון חדש בקרבי" שאז נתבטל התערובות. ובאין לבחי' הראשית במקום שאין שם מגע נכרי דכתיב **"החודש הזה לכם"** שבשורש העליון אין אחיזה רק לישראל כמ"ש לא יגורך רע... **כמ"ש מו"ז ז"ל שכל שבתות השנה הם מדריגות אחר תיקון ימי המעשה עפ"י הארה של שבת הקודם זוכה אח"כ לשבת עליון יותר כו' עד שבת הגדול סוף שבתות השנה ע"ש דפח"ח:**

ח. שפת אמת על ויקרא, לשבת הגדול, תרל"ב

אא"ז מו"ר ז"ל אמר כי **בשבת הזה מתאספין כל נ' שבתות השנה להביא גאולה** כמ"ש אלו משמרין ב' שבתות כו' לכך נקרא שבת הגדול כו' ע"ש. והנה מ"קחו בעשור" שהי' בשבת מסתמא הי' המכוון להיות שבת סיוע לבנ"י.

ט. שפת אמת על ויקרא, לשבת הגדול, תרל"ד

בענין שבת הגדול... ואא"ז מו"ר ז"ל פי' כי **בשבת זה סוף השנה מתאספין כל הני שבתות השנה לזכות לגאולה** כו' ע"ש. כי בכל שבת יש בחי' יציאת מצרים כדכתיב זכר ליציאת מצרים. וכמ"ש בזה"ק שנזכר נ' פעמים יציאת מצרים בתורה. שכל השערי בינה יש להם מצרים כמ"ש במ"א. וזה נוהג בכל אדם שאף נקודה דעת הקטנה יש לה חמשים שערים. ובכל שבת נפתח שער אחד כמ"ש ביום השבת יפתח. אמת שגם בכל יום מצוה לזכור יציאת מצרים כי נחלק גם לשס"ה בחי'. אבל בכלל כפי עבודה בששת ימי המעשה זוכין לצאת בשבת קודש להיות נפתח השער כנ"ל. **גם שבת הגדול הוא כמו שבת תשובה רק שהוא בבחי' אהבה שצריך כל אדם לשוב להשי"ת מגודל החסד שעשה עמנו בשהוציאנו ממצרים ובחר בנו להיות לו לעם נחלה.** וזה שבת הגדול שישוב האדם בתשובה על ידי גדלותו ית':